

طرح تشکیل هیئات و رابطین فرهنگی در روستاهای فاقد روحانی

معاونت تبلیغ و آموزش‌های کاربردی حوزه‌های علمیه
اداره کل هماهنگی و پشتیبانی اعزام

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

از آنجا که اطلاعات دینی مردم در بسیاری از روستاهای محروم و فاقد روحانی اندک و مساجد بسیاری فاقد روحانی بوده و در حد تعطیل می‌باشد و تأمین روحانی برای مناطق مختلف کشور با روند فعلی حوزه‌ها تا سالیان دراز امکان پذیر نیست و تبلیغات دشمنان در همه کشور و با ابزارهای گوناگون و تبلیغات اهل تسنن در استانهای مرزی فراوان است، اگر نسبت به فعال سازی مساجد و بالابردن معلومات دینی شیعیان اهتمام نشود، ممکن است تبلیغات سوء دیگران آنان را تحت تأثیر قرار دهد. علاوه بر آنکه بی‌اطلاعی شیعیان از معارف و احکام دینی و عدم تربیت دینی آنان که نتیجه‌اش عدم التزام عملی ایشان به دستورات دینی است، نوعی تبلیغ عملی علیه شیعیان تلقی می‌گردد و دقیقاً مخالف حدیث شریف «کونوا لنا زینا و لاتکونوا علینا شینا» می‌باشد بعنوان نمونه حضور چشمگیر اهل تسنن در مساجدشان از یک طرف و بسته بودن درب مساجد شیعیان در اکثر اوقات و یا خلوت بودن آنها از نمازگزار، یکی از مهم‌ترین نکات منفی و زمینه تبلیغ عملی علیه شیعیان را فراهم ساخته است.

مناطق محروم نیاز مستمر و همیشگی به حضور روحانی برای انجام امور مذهبی از قبیل برگزاری نماز جماعت، آموزش قرآن کریم، بیان احکام و معارف دینی، خواندن عقد ازدواج، تجهیز و تدفین میت دارد و با توجه به عدم امکان عملی اعزام روحانی در حد برآوردن نیاز مناطق محروم به صورت مستمر ما را به ضرورت برنامه‌ریزی برای ایجاد تحولی در این زمینه وا داشت که بنظر می‌رسد این طرح می‌تواند در میان مدت تا حدودی پاسخگوی نیازها باشد.

خلاصه طرح

براساس این طرح افراد شایسته از بین جوانان متدین، مذهبی و فرهنگی مناطق مذکور انتخاب و در قالب طرح پیشنهادی، آموزشهایی را می‌گذارند و سپس به عنوان «مسئول امور فرهنگی روستا» معرفی می‌شوند تا در حد توان به نشر معارف و احکام اسلامی بپردازند و مساجد متروک را احیاء کنند. با تداوم آموزش و حمایت‌های علمی و معنوی حوزه علمیه قم از آنان می‌توان تا اندازه ای خلاء کمبود روحانی را در مناطق محروم جبران نمود.

مشخصات طرح

اهداف:

- ۱- تامین مقطعی نیازهای فرهنگی - دینی روستاهای فاقد روحانی؛
- ۲- ایجاد ارتباط با روستاهای دوراز دسترس نهادهای فرهنگی و جمع‌آوری اطلاعات از وضعیت فرهنگی آنها؛
- ۳- نظارت و اقدام علیه فعالیت‌های فرهنگی مذاهب انحرافی و تهاجمات فرهنگی آنان؛
- ۴- انسجام و مدیریت شبکه‌ای بر وضعیت فرهنگی محل روستاهای کشور.

جذب و گزینش

توسط روحانیون هجرت بلند مدت می‌توان از روستاهای فاقد روحانی اطراف محل تبلیغ آنان، افراد دارای شرایط را شناسایی و در زمینه محرومیت‌زدایی روستاها، و تأمین نیروهای فرهنگی دینی جذب و گزینش کرد.

شرایط افراد

افرادی برای آموزش انتخاب می‌شوند که حداقل شرایط ذیل را دارا باشند:

- ۱- از نیروهای فعال فرهنگی و مذهبی روستا به حساب آیند؛
- ۲- از مقبولیت اجتماعی برخوردار باشند؛
- ۳- صلاحیت سیاسی اخلاقی آنان احراز گردد؛
- ۴- به ترویج دین علاقه‌مند باشند؛
- ۵- از سلامت جسمی برخوردار باشند؛
- ۶- به دلیل مسائل قومی محل، حساسیت برانگیز نباشند.

فضاهای انتخاب

برای انتخاب افراد دارای شرایط فوق، می‌توان در مجموعه‌های ذیل جستجو کرد:

۱- معلمین متدین و اخلاقی مدارس آموزش و پرورش؛

۲- پایگاه‌های بسیج؛

۳- ملاهای محلی جوان؛

۴- شوراهای روستایی؛

۵- مسئولین بهداشت روستا؛

۶- افراد صالح، مومن و با انگیزه ساکن در روستا.

شیوه‌های جذب

۱- نیروهای انتخاب شده در آزمون ورودی شهرستانی شرکت می‌کنند؛

۲- قبول شدگان آزمون ورودی که در مصاحبه شرکت کرده، در صورتیکه شرایط مذکور در آنها احراز گردد، جهت آموزش به روحانی هجرت بلند مدت، معرفی می‌گردند.

آموزش

قرار می‌گیرند:

۱- حداقل دو هفته آموزش فشرده، روزانه ۵ ساعت برای آنان برگزار می‌گردد؛

۲- پس از آن، آموزشها در جلسات هفتگی تداوم می‌یابد؛

۳- مباحث، براساس عناوین دروس و سرفصل‌های پیوستی ارائه می‌شود؛

۴- آزمون پایانی از دروس ارائه شده برگزار می‌گردد؛

۵- قبول شدگان در آزمون محلی، در آزمون شهرستانی شرکت می‌کنند؛

۶- فرم شماره ۱ تعهدنامه توسط داوطلبان امضاء می‌شود؛

۷- به قبول شدگانی که صلاحیت و توانایی آنان احراز گردیده و توسط روحانیون هجرت تایید نهایی

شود، بر اساس فرم شماره ۳ مدرک اعطاء خواهد شد؛

۸- در ایام تبلیغی می‌توان توسط مبلغین فاضل برای این افراد دوره‌های بازآموزی ایجاد کرد.

بکارگیری

برای بکارگیری مناسب نیروها، پس از دریافت مدرک، از طریق ذیل اقدام می‌شود:

- ۱- روحانی هجرت، شخص مورد نظر را در روستا به عنوان مسئول هیئت یا رابط فرهنگی معرفی می‌کند؛
- ۲- مسئول هیئت یا رابط فرهنگی، وظیفه دارد با روحانی هجرت ارتباط مستمر داشته و تحت اشراف او فعالیت کند؛
- ۳- وظایف مسئول هیئت و رابط فرهنگی روستا، براساس فرم شماره ۲ برای مردم، توسط روحانی هجرت تبیین می‌گردد؛
- ۴- با ظرافت و به تناسب، باید نسبت به همکاری و کمک مردم به رابط فرهنگی، به بزرگان محل توسط روحانی هجرت سفارش شود؛
- ۵- رابطین فرهنگی یا مسئولین هیئت، هر هفته با روحانی هجرت، جلسه‌ای جهت هماهنگی فعالیت‌ها، طرح مشکلات و استفاده از تجارب یکدیگر برگزار خواهد کرد که بخشی از این جلسه به آموزش مباحث مورد نیاز اختصاص می‌یابد.

تداوم آموزش

- ۱- استمرار ارتباط با مسئولین هیئت یا رابطین فرهنگی روستا از ضرورت و حساسیت خاصی برخوردار است زیرا بی تجربه بودن و اطلاعات مختصر این افراد و شرایط ویژه منطقه تبلیغ اقتضا دارد بطور جدی حوزه علمیه و روحانیون هجرت با این افراد ارتباط داشته و آنان را در جهت اهداف تبلیغی یاری کنند؛ از این رو لازم است، حداقل یک بار در ماه و بطور متوسط هفته‌ای یک مرتبه، روحانیون به این روستاها رفته و سخنرانی داشته باشند و از وضعیت فعالیت فرهنگی و موفقیت رابط فرهنگی ارزیابی به عمل آورند. تهیه کتاب‌های مناسب، نوار، سی‌دی و مجله خاص آنان و توزیع بین ایشان ضروری‌ترین موارد برای پیشبرد این امر مهم به حساب می‌آید؛
- ۲- با توجه به سطح معلومات رابطین فرهنگی، باید برنامه‌های آموزش غیرحضوری، برای آنان طراحی و کتابهای لازم ارسال گردد و هر شش ماه یکبار، برنامه امتحانات در مرکز شهرستان برگزار شود؛
- ۳- کسانی که در انجام مسئولیت خود موفق نبوده‌اند، مجوز و مدرک اعطایی فرم شماره ۳ به آنان لغو و یا تمدید نمی‌گردد.

هزینه‌ها:

قسمتی از هزینه‌های طرح به شرح ذیل پیش‌بینی می‌شود.

- ۱- ثبت نام - مصاحبه و گزینش؛
- ۲- حق‌التدریس اساتید و مسئولین طرح؛
- ۳- هزینه ایاب و ذهاب اساتید و مسئولان؛
- ۴- هزینه پذیرائی‌های بین روز - جلسات - میهمانها؛
- ۵- هزینه‌های متفرقه مربوط به اجرای دوره آموزش مانند چاپ - تکثیر - خرید کتاب - هدایا و ...

موضوعات درسی عمومی برای تمام استانهای کشور

ردیف	عنوان درس	تعداد ساعت	سرفصل‌های درس	متن پیشنهادی
۱	آموزش روخوانی قرآن کریم	۴	جزوات آموزشی موجود	
۲	تجوید و تصحیح قرائت نماز و روش حفظ قرآن کریم	۵	جزوات آموزشی موجود (مخصوص کسانی که ضعیف هستند)	
۳	روش کلاس‌داری آموزش قرآن کریم	۴	جزوه استاد مربوطه	
۴	عقاید	۱۲	توحید - عدل نبوت - امامت - معاد	کتاب اصول اعتقادات (اصغر قائمی)
۵	آموزش احکام مورد نیاز	۷	تقلید - طهارت و نجاست - کیفیت عملی وضو، غسل، تیمم، احکام میت، احکام و کیفیت نماز (عملی) - احکام ازدواج	کتاب آیین زندگی (میرزا جواد تهرانی) یا جزوه گزینشی استاد
۶	اخلاق اسلامی (فرد - خانواده - اجتماع)	۳	مباحثی که رعایت آن برای ایجاد ارتباط صمیمی و موثر با مردم ضروری است	جزوه استاد
۷	روشهای تربیت دینی	۳	مباحث کاربردی تربیت اسلامی	جزوه استاد
۸	شیوه جذب مردم و جوانان به مساجد و مجالس دینی	۳	عوامل موثر در جذب مردم به سوی مساجد یا گریز از مساجد و مجالس مذهبی	جزوه استاد و کتاب تجارب و نکات تبلیغی (مهدی چراغی)

موضوعات درسی ویژه مناطقی که با اهل تسنن ارتباط دارند

ردیف	عنوان درس	تعداد ساعت	سرفصل های درس	متن پیشنهادی
۱	بررسی سوالات اهل تسنن از شیعیان و پاسخ آنها	۱۲	جمع بین صلاتین - تفاوت در وضو - شهادت ثالثه در اذان - لزوم مهر در سجده - قصر صلاه مسافر - تقیه - بداء - متعه - سب صحابه - عدم عدالت صحابه - اهانت به عایشه - تحریف قرآن - ارتداد صحابه - روش صلوات بر پیامبر و آل او	جزوه استاد
۲	سوالات شیعیان از اهل تسنن	۳	مطرح کردن شبهاتی که بر اهل تسنن می توان وارد نمود	جزوه استاد
۳	روش پاسخ به سوالات و مناظره با اهل تسنن	۲	نکات تجربی توسط استاد ارائه می گردد	جزوه استاد
۴	آداب معاشرت با اهل تسنن	۳	دیدگاه شیعه نسبت به مذاهب اهل تسنن اصول لازم در برخورد عمومی با اهل تسنن اصول لازم در برخوردهای تبلیغی با اهل تسنن	جزوه استاد
۵	روش مداحی و ذکر مصیبت در مجالس مشترک با اهل تسنن	۱	مطالبی که در این جلسات باید از آن پرهیز نمود. مطالبی که موجب جذب اهل تسنن در این جلسات می گردد	جزوه استاد